

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 744/2022
13.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Звезданом Говедарица Царић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене Биљане Дивац, због кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене Биљане Дивац, адвоката Мирослава Лепојевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу К 215/2020 од 26.01.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 318/2022 од 31.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 13.09.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене Биљане Дивац, адвоката Мирослава Лепојевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу К 215/2020 од 26.01.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 318/2022 од 31.05.2022. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се захтев браниоца окривљене у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу К 215/2020 од 26.01.2022. године, окривљена Биљана Дивац оглашена је кривом да је извршила продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ и осуђена на казну затвора у трајању од 2 (две) године и 6 (шест) месеци, која ће се према окривљеној извршити по правноснажности пресуде, када исту почне да издржава у заводу за извршење казне затвора и на новчану казну у одређеном износу од 200.000,00 динара, коју је окривљена дужна да плати у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, а ако то не учини у одређеном року, суд ће новчану казну заменити казном затвора и то тако што ће сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне заменити за један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од шест месеци. Оштећенима АА, ББ, ВВ и ГГ су на основу члана 258. став 4. ЗКП, досуђени имовинскоправни захтеви у износу како је то описано у изреци првостепене пресуде, као и оштећенима ДД, ЂЂ и ЕЕ, а окривљена је обавезана да оштећенима плати досуђене износе у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења, док су за остваривање имовинскоправног захтева преко досуђеног, оштећени упућени на

парнични поступак. Истом пресудом, применом члана 261. и 264. ЗКП, одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљене Биљане Дивац у износу како је то опредељено у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 318/22 од 31.05.2022. године, усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Крагујевцу, преиначена је пресуда Основног суда у Крагујевцу К 215/2020 од 26.01.2022. године, само у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу, окривљену Биљану Дивац, због продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика, за које је оглашена кривом изреком првостепене пресуде, осудио на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и на новчану казну као споредну у одређеном износу од 200.000,00 динара, задржавајући је као правилну, коју је окривљена дужна да плати у року од 90 дана, а ако то не учини у одређеном року, суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне, одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од шест месеци, док је жалба браниоца окривљене Биљане Дивац одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене Биљане Дивац, адвокат Мирослав Лепојевић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 318/2022 од 31.05.2022. године и предмет врати том суду на поновно одлучивање по жалби или да укине пресуде Основног суда у Крагујевцу К 215/20 од 26.01.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 318/2022 од 31.05.2022. године и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљене Биљане Дивац, адвокат Мирослав Лепојевић у поднетом захтеву истиче да се првостепена пресуда заснива на незаконитим доказима и као незаконите доказе означава исказ сведока ЖЖ на главном претресу дана 28.06.2021. године, који је одржан без присуства окривљене и исказе сведока АА, ДД, ЂЂ, ББ, ВВ и ГГ, дате пред Основним јавним тужиоцем у Крагујевцу, без присуства и позивања окривљене и браниоца окривљене. Такође, бранилац окривљене истиче да потврда МУП Крагујевац о привремено одузетим предметима ПУ 995/17 од 27.09.2019. године не представља исправу у смислу одредбе члана 2. тачка 26. ЗКП, јер је у питању неовверена фотокопија, чији је оригинал незаконито прибављен претресањем стана, а

супротно одредби члана 156. став 2. ЗКП, па се с тим у вези ради о недозвољеном доказу на коме се не може заснивати пресуда.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, тврдње одбране у вези са исказом сведока ЖЖ су неосноване, јер је сведок, а што произилази из списка предмета, саслушан тако што није одржан главни претрес, већ је изведена доказна радња саслушања овог сведока ван главног претреса, у присуству браниоца, јавног тужиоца и пуномоћника оштећеног, а о чему је сачињен записник од 28.06.2021. године. На касније одржаном главном претресу, суд је применом члана 406. ЗКП, уз сагласност странака, донео решење да се читањем изврши упознавање са садржином записника о исказу сведока, на које решење није било примедби.

Поред изнетог, одредбом члана 300. став 1. ЗКП је прописано да је јавни тужилац дужан да браниоцу осумњиченог упутити позив да присуствује саслушању осумњиченог, односно да осумњиченом и његовом браниоцу упутити позив, а оштећеног обавести о времену и месту испитивања сведока или вештака.

Врховни касациони суд најпре налази да из списка предмета произилази да су пред Основним јавним тужиоцем у Крагујевцу, сведоци АА, ДД, ЂЂ, ББ и ВВ испитани дана 14.11.2019. године, а сведок ГГ 18.11.2019. године, и то без присуства окривљене и њеног браниоца. Такође, у списима нема доказа да је јавни тужилац упутити позив окривљеној и њеном браниоцу да присуствују испитивању означених сведока.

Имајући у виду наведено, као и цитирану законску одредбу, по налажењу Врховног касационог суда, искази напред наведених сведока, дати на записницима о испитивању сведока од 14.11.2019. године и записнику од 18.11.2019. године пред ОЈТ у Крагујевцу, прибављени су супротно члану 300. став 1. ЗКП.

Међутим, иако су, напред наведени искази прибављени супротно одредби члана 300. ЗКП, то не указује да су првостепена и другостепена пресуда донете уз битну повреду одредбе члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер је за постојање ове повреде потребно да су пресуде донете искључиво на основу тих доказа, а имајући у виду чињеницу да је кривица окривљене Биљане Дивац утврђена и на основу других доказа (сведочења оштећене ВВ на главном претресу одржаном дана 16.06.2021. године, вештачења и исказа вештака економско-финансијске струке Марине Радисављевић од 11.08.2019. године, потврде о привремено одузетим предметима ПУ Крагујевац број 995/17 од 27.09.2019. године, извештаја ЈП „Пошта Србије“, одбране окривљене Биљане Дивац, те исказа сведока ЖЖ, саслушане 28.06.2021. године на главном претресу у форми доказне радње, а у присуству Основног јавног тужиоца, браниоца окривљене и пуномоћника оштећеног ...), при чему је суд на главном претресу сагласно одредби члана 406. ЗКП, уз сагласност странака, прочитао исказе напред наведених сведока, како то произилази из записника о главном претресу од 26.01.2022. године, из наведених разлога је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљене Биљане Дивац у делу у коме је он поднет због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оценио као неоснован.

Што се тиче оспоравања законитости изведеног доказа – потврде о привремено одузетим предметима ПУ 995/17 од 27.09.2019. године, Врховни касациони суд исте оцењује као неосноване.

Према одредби члана 139. став 1. ЗКП, исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подносе странке, по правилу, у оригиналу.

Одредбом члана 405. став 4. ЗКП прописано је да се исправе које се користе као доказ, уколико је то могуће, подносе у оригиналу.

Из цитираних законских одредби произилази да у ситуацији када није могуће прибавити исправу у оригиналу, што је у конкретном случају у питању, није искључена могућност употребе фотокопије исправе, при чему је питање да ли фотокопија исправе представља незаконит доказ фактичко питање у сваком конкретном случају зависи и од тога да ли постоји сумња у њену веродостојност, а самим тим да ли је таква исправа подобна да служи као доказ неке чињенице која има значај за правне односе.

У конкретном случају, наведена фотокопија, по оцени Врховног касационог суда, не представља доказ на коме се пресуда не може заснивати, јер не постоји сумња у њену веродостојност, односно одбрана не указује на то у чему се иста састоји, због чега је таква потврда подобна да служи као доказ у предметном кривичном поступку.

Поред тога, на претресу од 26.01.2022. године, извршено је упознавање са писаним доказима када нису биле изнете никакве примедбе на доказ који се тиче потврде о привремено одузетим предметима. С обзиром да је наведена потврда састављена у потпуности у складу са овлашћењима која су полицији дата на основу члана 286. ЗКП, па се по оцени Врховног касационог суда неосновано у захтеву указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљене у осталом делу захтева за заштиту законитости нижестепене пресуде побија због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеној преко браниоца због повреде закона, то је Врховни касациони суд у овом делу захтев браниоца окривљене оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене Биљане Дивац, адвоката Мирослава Лепојевића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтев у односу на наведену повреду закона одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар – саветник
Звездана Говедарица Царић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић